

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНІПРОВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ОЛЕСЯ ГОНЧАРА

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор

Сергій ОКОВИТИЙ
« 18 » 04 2024 р.

ПОГОДЖЕНО

В.о. проректора
з науково-педагогічної роботи

НаталіяГУК
« 18 » 04 2024 р.

ПРОГРАМА
ФАХОВОГО ІСПИТУ

для вступу на навчання за освітнім рівнем магістра
на основі освітнього ступеня бакалавра (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста)
за спеціальністю 014.07 Середня освіта (Географія)
(Освітня програма – Середня освіта (Географія))

Розглянуто на засіданні вченої ради
історичного факультету
від «22» лютого 2024 р.; протокол № 10

Голова вченої ради

Дмитро АРХІРЕЙСЬКИЙ

Дніпро-2024

Укладачі програми :

1. Безуглий В., зав. каф. географії, доц.;
2. Суматохіна І., доц. кафедри географії;
3. Лисичарова Г., доц. кафедри географії;
4. Бондаренко З., в.о. декана факультету психології та спеціальної освіти

Програма ухвалена на засіданні кафедри географії
від «17» січень 2024 р., протокол № 8

Завідувач кафедри

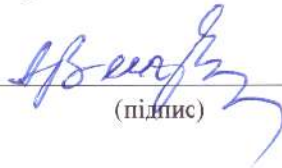

(підпис)

(Віталій БЕЗУГЛИЙ)

(ім'я та прізвище)

та на засіданні науково-методичної ради історичного факультету від
«19» лютого 2024 р., протокол № 4.

Голова

(підпис)

(Альберт ВЕНГЕР)

(ім'я та прізвище)

1. ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА

Фаховий іспит (ФІ) передбачає перевірку здатності вступника до опанування освітньої програми другого (магістерського) рівня вищої освіти на основі здобутих раніше компетентностей.

Результати ФІ зараховуються для конкурсного відбору осіб, які на основі ступеня бакалавра (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста) вступають на навчання для здобуття ступеня магістра.

Програма фахового іспиту для вступу на навчання за освітнім рівнем магістра за спеціальністю 014.07 Середня освіта (Географія) (Освітня програма – «Середня освіта (Географія)» містить питання з циклу дисциплін професійної підготовки бакалавра:

1. Педагогіка
2. Психологія
3. Методика викладання географії у закладах загальної середньої освіти
4. Фізична географія України
5. Економічна і соціальна географія України

2. ПЕРЕЛІК ТЕМ ДИСЦИПЛІН, З ЯКИХ ОЦІНЮЄТЬСЯ ВСТУПНИК

Навчальна дисципліна № 1 «Педагогіка»

Тема 1. Педагогіка в системі наук про людину. Педагогіка як наука про виховання людини.

Тема 2. Проблема розвитку особистості та їх значення для виховання.

Тема 3. Теорія виховання.

Тема 4. Позакласна виховна робота.

Тема 5. Теорія освіти і навчання.

Тема 6. Закономірності і принципи навчання.

Тема 7. Методи навчання та їх класифікація.

Тема 8. Сучасні педагогічні технології.

Тема 9. Форми організації навчання.

Тема 10. Контроль за навчально-пізнавальною діяльністю учнів.

Тема 11. Школотзнавство.

Тема 12. Сучасний учитель, його діяльність і професійне зростання.

Навчальна дисципліна № 2 «Психологія»

Тема 1. Предмет, методи, завдання і основні принципи психологічної науки.

Тема 2. Основні етапи становлення психології як науки.

Тема 3. Психічні процеси.

Тема 4. Пам'ять та увага людини.

Тема 5. Поняття про мислення як вищу психічну функцію людини.

Тема 6. Психічні властивості.

Тема 7. Психічні якості.

Тема 8. Проблема особистості в сучасній психології.

Тема 9. Психологічна природа активності особистості.

Тема 10. Діяльність.

Тема 11. Групи і колективи.

Навчальна дисципліна № 3 «Методика викладання географії в закладах загальної середньої освіти»

- Тема 1. Методика викладання (навчання) географії як педагогічна наука.
- Тема 2. Розвиток та сучасний стан методики географії в Україні. Закордонний досвід методики географії.
- Тема 3. Принципи географічної освіти та їх сучасні тенденції розвитку.
- Тема 4. Мета і задачі навчання географії у школі.
- Тема 5. Зміст шкільного курсу географії. Елементи змісту географічної освіти (предметні компетенції).
- Тема 6. Методи навчання географії.
- Тема 7. Засоби навчання географії.
- Тема 8. Сучасні педагогічні технології викладання географії.
- Тема 9. Сутність навчання на основі застосування ІКТ.
- Тема 10. Проектна технологія.
- Тема 11. Ігрові технології.
- Тема 12. Технології дистанційного навчання.
- Тема 13. Формувальне оцінювання предметних компетенцій учнів з географії.
- Тема 14. Дистанційні форми та методи контролю навчальних досягнень учнів.

Навчальна дисципліна № 4 «Фізична географія України»

- Тема 1. Географічне положення України.
- Тема 2. Структурно-геологічна будова України.
- Тема 3. Рельєф і геоморфологічне районування України.
- Тема 4. Корисні копалини України.
- Тема 5. Кліматичні умови і ресурси України.
- Тема 6. Гідрологія та гідрографія України.
- Тема 7. Ґрунти. Рослинний та тваринний світ. Природно-заповідний фонд України.
- Тема 8. Регіональний аналіз природних умов та геоecологічних проблем України.
- Тема 9. Регіональні рівнинні ландшафтні структури. Українські Карпати та Кримські гори.
- Тема 10. Геоecологічна ситуація в Україні.

Навчальна дисципліна № 5 «Економiчна i соціальна географія України»

- Тема 1. Вступ. Адміністративно-територіальний устрій України.
- Тема 2. Природно-ресурсний потенціал України.
- Тема 3. Населення України.
- Тема 4. Економiчний розвиток i господарський комплекс України.
- Тема 5. Місце України у світовому господарстві. Економiчний потенціал.
- Тема 6. Паливна промисловість. Енергетика України.
- Тема 7. Металургія України.
- Тема 8. Машинобудування України.
- Тема 9. Хімічна промисловість України.
- Тема 10. Сільське господарство України.
- Тема 11. Транспорт i зв'язок України.

Тема 12. Сфера послуг України.

Тема 13. Зовнішні економічні зв'язки України.

3. ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

До навчальної дисципліни № 1 «Педагогіка»

1. Волкова Н.П. Педагогіка: Навч. посіб. Вид. 4-те, перероб., доп. К., 2014. 616 с.
2. Педагогіка: Навч. посібник /В.М.Галузьяк, М.І.Сметанський, В.І.Шахов. 3-є вид., випр. і доп. Вінниця, 2006. 400 с.
3. Бех І.Д. Особистісно зорієнтоване виховання: Науково-метод. посібник. К., 1998. 204 с.
4. Освітні технології: Навч. – метод. посіб. /О.М. Пехота, А.З.Кіктенко, О.М. Любарська та ін.; За заг. ред. О.М. Пехоти. К., 2001. 256 с.
5. Педагогічні технології у неперервній професійній освіті: Монографія /С.О.Сисоєва, А.М.Алексюк, П.М.Воловик та ін.; За ред. С.О.Сисоєвої. К., 2001. 502 с.
6. Пехота О.М., Старєва А.М. Особистісно орієнтоване навчання: підготовка вчителя: Монографія. – 2-ге вид. доп. та перероб. Миколаїв, 2007. 272с.
7. Семиченко В.А. Психологія педагогічної діяльності: Навчальний посібник. К., 2004. 335 с.

До навчальної дисципліни № 2 «Психологія»

1. Варій М. Й. Загальна психологія: підручник для педагогічних спеціалізованих вузів / М. Й. Варій. К.: Центр учбової літератури, 2007. 968 с.
2. Дрозденко К. С. Загальна психологія в таблицях і схемах: Навч. посіб. для вузів / Глухівський державний педагогічний університет. К.: ВД «Професіонал», 2004. 304 с.
3. Дубравська Д. М. Основи психології: Навч. посіб. для вузів. Львів: «Світ», 2001. 280 с.
4. Загальна психологія: Підруч. для вузів / За заг. ред. С.Д.Максименка. Вінниця: Нова книга, 2006. 688 с.
5. Загальна психологія: Підруч. для вузів / О. В. Скрипченко, Л. В. Долинська, З. В. Огороднійчук та ін. К.: Либідь, 2005. 464 с.
6. Кириленко Т. С. Основи психології. К., 1996. 96 с.
7. Корольчук М. С. Психологія: схеми, таблиці, опорні конспекти, методики: Навч. посіб. для вузів /М. С. Корольчук, В. М. Крайнюк, В. М. Марченко. К., 2005. 320 с.
8. М'ясоїд П. А. Загальна психологія. К., 2000. 480 с.
9. Макарова Л. Л., Синельников В.М. Загальна психологія: Навч. посіб. для вузів / Макіївський економіко-гуманітарний інститут. К., 2005. 200 с.
10. Основи психології: Навч. посіб. / А. І. Веракіс, Ю. І. Завалевський, К. М. Левківський. К., 2005. 416 с.
11. Психологія / За ред. Ю. Л. Трофімова. К., 2001. 560 с.

До навчальної дисципліни № 3 «Методика викладання географії у закладах загальної середньої освіти»

1. Інструктивно-методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу та викладання ГЕОГРАФІЇ у закладах загальної середньої освіти у 2022/2023 навчальному році. Лист Міністерства освіти і науки України № 1/9530-22 від 19.08.2022. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/metodichni%20recomendazii/2022/08/20/01/Dodatok.14.heohrafiya.20.08.2022.pdf>.
2. Вішнікіна Л. П. Компетентнісне навчання географії в основній школі: монографія. – Полтава: ТОВ «АСМІ», 2017. – 407 с.
3. Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти. - [Електронний ресурс]. - URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show>
4. Дидактика географії: монографія (електронна версія) / В.М. Самойленко, О.М. Топузов, Л.П. Вішнікіна, І.О. Діброва. – К. : Ніка-Центр, 2013. – 570 с.
5. Дидактика географії: Монографія / В.М.Самойленко, О.М.Топузов, Л.П.Вішнікіна, О.Ф.Надтока, І.О.Діброва. – К.: Педагогічна думка, 2014. – 586 с.
6. Загальна методика навчання географії : підручник [з грифом МОНМС України] / О.М. Топузов, В.М. Самойленко, Л.П. Вішнікіна. – К. : ДНВП «Картографія», 2012. – 512 с.
7. Кобернік С. Г. Методика навчання географії: практикум для лабораторних занять студентів географічних спеціальностей вищих педагогічних навчальних закладів / С. Г. Кобернік. – К.: НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2014. – 106 с.
8. Кобернік С. Г. Науково-методичні засади географічної освіти в основній школі: монографія / С. Г. Кобернік. – К.: НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2012. – 346 с.
9. Лаврук М. М. Методика навчання географії: практична і самостійна робота студентів: навчально-методичний посібник. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2015. – 136 с.
10. Назаренко Т. Г. Методика навчання географії України в загальноосвітніх навчальних закладах (особливості навчання) [Текст] / Т. Г. Назаренко. – Х.: ВГ «Основа», 2016. – 112с.

До навчальної дисципліни №4 «Фізична географія України»

1. Комплексний атлас України. – К.: ДНВП Картографія, 2005. – 96 с.
2. Маринич О.М., Шищенко П.Г. Фізична географія України: Підручник. – К.: Т-во «Знання», КОО, 2005. – 480 с.
3. Маринич О.М., Шищенко П.Г. Фізична географія України: Підручник. – Електронний ресурс. [pdf](#) (95,7 МБ). – 2018. – Режим доступу: http://chtyvo.org.ua/authors/Marynych_Oleksandr/Fizychna_heohrafiia_Ukrainy/
4. Національний атлас України. /Ін-т географії НАН України. Державна служба геодезії, картографії та кадастру. Гол.ред. Л.Г.Руденко. – М.-би різні. – К.: ДНВП «Картографія», 2007. – 440 с.
5. Стецюк В.В. Екологічна геоморфологія України: Навч. посіб. / В.В. Стецюк, Г.І. Рудько, Т.І. Ткаченко. – К.: Вища шк., 2009. – 367 с.

6. Суматохіна І.М. Методичні вказівки до виконання практичних і самостійних робіт з курсу «Фізична географія України». – Дніпро: Друкарня «Будинок друку», 2017. – 40 с.

До навчальної дисципліни №5 «Економічна і соціальна географія України»

1. Барановський М. О. Економічна та соціальна географія України: реальний сектор економіки. Навчальний посібник. – Ніжин: Видавець Лисенко М. М., 2018. – 376 с.

2. Дністрянський М. С. Етногеографія України. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2008. – 232 с.

3. Дністрянський М. С. Політична географія України. – Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, 2014. – 348 с.

4. Заставний Ф.Д. Україна. Природа, населення, економіка / Ф.Д. Заставний. – Львів: Апріорі, 2011. – 504 с.

5. Мезенцева Н. І. Економічна і соціальна географія України: навчально-методичний посібник. – Київ : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2010. – 239 с.

6. Немець Л.М. Економічна і соціальна географія України : навчальний посібник / Л.М. Немець, П.А. Вірченко, Ю.Ю. Сільченко. – Харків: ФОП Грицак С.Ю., 2014. – 324 с.

4. СТАНДАРТНА СТРУКТУРА ВАРІАНТУ ФІ

Кожний варіант фахового іспиту містить **50** тестових завдань, зміст яких стає відомим вступнику лише при отриманні варіанту випробування. Всі питання складені у формі обрання однієї вірної відповіді з чотирьох запропонованих, проти якої вступник має зробити відповідну позначку.

Оцінка за відповідь на кожне питання варіанту ФІ може набувати одного з двох значень:

максимального значення 2 бали у випадку вірної відповіді,
мінімального значення 0 балів у випадку невірної відповіді.

Розподіл питань у кожному варіанті:

- за формою завдань
- за темами навчальних дисциплін

Структура варіанту з фахового іспиту:

	Кількість тестових завдань у варіанті	Кількість балів за тестове одне завдання	Максимальна кількість балів
Дисципліна №1	10	2	20
Дисципліна №2	10	2	20
Дисципліна №3	10	2	20

Дисципліна №4	10	2	20
Дисципліна №5	10	2	20
Всього питань на обрання вірної відповіді	50	2	$50 \times 2 = 100$

База містить 5 дисциплін, в кожній дисципліні 4 різних блоки, обирається по два завдання з блоку, всього одиниць у варіанті 50.

Для забезпечення оголошеної структури екзаменаційного білета і належної варіативності при його формуванні склад та об'єм бази тестових завдань повинен бути таким:

Дисципліни	Кількість блоків	Кількість завдань в одному блоці	Всього завдань з дисципліни
Дисципліна №1	4	25	100
Дисципліна №2	4	25	100
Дисципліна №3	4	25	100
Дисципліна №4	4	25	100
Дисципліна №5	4	25	100
Загальна кількість завдань			500